

punten in de huidige fiscale regelgeving en de verstoring van het gelijke speelveld tussen maatschappelijke en commerciële ondernemingen, verdient naar onze mening een brede herbeoordeling de voorkeur.

Zorgcorporaties

De aankondiging van deze herbeoordeling heeft nu al gevolgen voor zorgcorporaties. Gelet op de tijd die hiervoor nodig is, heeft de staatssecretaris de werking van het beleidsbesluit van 2009 voor wat betreft zorgcorporaties opgeschort tot 1 januari 2012, waardoor deze tot die tijd gebruik kunnen maken van de zorgvrijstelling.

Sinds de invoering van de integrale vennootschapsbelastingplicht in 2008 voor woningcorporaties, bestaat discussie over de toepassing van de zorgvrijstelling door woningcorporaties die alleen zorgvastgoed en bejaardenwoningen verhuren. Deze discussie werd verder gevoed door de ongelijke behandeling van de tweeëntwintig zorgcorporaties die Nederland telt. Dertien zorgcorporaties kregen een expliciete goedkeuring voor toepassing van de zorgvrijstelling. De overige negen zorgcorporaties, waarvan een aantal om toepassing van de zorgvrijstelling verzocht, kregen nul op het rekest en werden daarmee al met ingang van 2008 belastingplichtig.

In een poging om meer duidelijkheid te creëren, heeft de vorige staatssecretaris in het eerder genoemde besluit van december 2009 aangegeven dat geen enkele zorgcorporatie gebruik kan maken van de zorgvrijstelling. Verhuur van vastgoed is volgens de staatssecretaris geen algemeen nuttige activiteit. Alleen indien de entiteit ook zelf zorgtaken verricht, kan de zorgvrijstelling worden toegepast. Aangezien de zorgcorporaties hieraan niet voldeden, werden de eerder afgegeven goedkeuringen ingetrokken. De betreffende dertien zorgcorporaties kregen respect tot 1 januari 2011, terwijl de belastingplicht voor de overige negen vanaf 2008 gehandhaafd bleef. De discussies over deze zorgcorporaties hebben geleid tot vragen van de Eerste Kamer aan de staatssecretaris waarop deze de werking van het beleidsbesluit voor wat betreft zorgcorporaties heeft opgeschort tot 1 januari 2012. Daarmee kunnen alle tweeëntwintig zorgcorporaties in ieder geval tot 1 januari 2012 gebruik maken van de zorgvrijstelling. Hiermee is de discussie voor zorgcorporaties voornamelijk slechts uitgesteld tot 2012. Alleen een wetwijziging van de zorgvrijstelling kan voor een structurele oplossing zorgen.

Vastgoedstichtingen

Sommige zorginstellingen hebben hun zorg- en vastgoedactiviteiten ondergebracht in afzonderlijke stichtingen. Het beheren van het vastgoed (verhuur en regulier onderhoud) door een vastgoedstichting wordt in dit kader in beginsel niet als vennootschapsbelastingplichtige activiteit aangemerkt. Een stichting is namelijk alleen belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijft en louter beheer van vastgoed is geen ondernemingsactiviteit. Ontwikkeling en/of renovatie van zorgvastgoed is volgens de belastingdienst daarentegen wél een belastingplichtige activiteit (meer dan normaal vermogensbeheer) hetgeen leidt tot belastingplicht. Naar onze mening is deze stelling strijdig met bestaande jurisprudentie. Vastgoedstichtingen binnen een zorgstructuur dienen dus onder omstandigheden op 'tegengas' van de Belastingdienst rekenen.

De vervolgvraag is dan of de vastgoedstichting een beroep kan doen op de zorgvrijstelling (verschaffen van onderkomens aan bejaarden, gebrekkigen of wezen). Tot nu toe werd een beroep hierop net als bij de zorgcorporaties steeds afgewezen door de belastingdienst onder verwijzing naar het beleidsbesluit van 2009 (verhuur van vastgoed is niet algemeen nuttig). Het is niet duidelijk of de schorsing van de werking van dit beleidsbesluit door de staatssecretaris in het kader van de zorgcorporaties ook gevolgen heeft voor vastgoedstichtingen. Naar onze mening biedt de uitlating "dat ik voornamelijk de gevolgen van dat beleidsbesluit bevroes" de ruimte voor vastgoedstichtingen die zorgwoningen verhuren, ontwikkelen en/of renoveren om in ieder geval tot 1 januari 2012 – net als de zorgcorporaties – een beroep te kunnen doen op de zorgvrijstelling.

Tot slot

De herbeoordeling van de zorgvrijstelling is een stap in de goede richting en wij hopen dat deze in het brede kader van maatschappelijke ondernemingen gaat plaatsvinden. Daarnaast hopen wij dat met een deugdelijke wetwijziging een aantal langdurige discussies over belastingplicht tot het verleden gaan behoren. Wij volgen de ontwikkelingen in ieder geval net als de expertgroep belastingen van HEAD op de voet. ///

Jeroen Cremers en Jeroen Wiertz zijn verbonden aan de woningcorporatie- en gezondheidszorggroep van PwC. Dit artikel werd in samenwerking met de expertgroep belastingen opgesteld.